

DOXA

#41

IF IT IS true that human reality—as we have attempted to establish—identifies and defines itself by the ends which it pursues, then a study and classification of these ends becomes indispensable. In the preceding chapter we have considered the For-itself only from the point of view of its free project, which is the impulse by which it thrusts itself toward its end. We should now question this end itself, for it *forms a part* of absolute subjectivity and is, in fact, its transcendent, objective limit. This is what empirical psychology has hinted at by admitting that a particular man is defined by his desires. Here, however, we must be on our guard against two errors. First, the empirical psychologist while defining man by his desires, remains the victim of the illusion of substance. He views desire as being *in* man by virtue of

< 41 >

Børnemenuer

40. Pinocchio

Tomat, ost, polser

41. snehvide

Tomat, ost, oksekød

42. Pumba

Tomat, ost, skinke

43. askepot

Tomat, ost, skinke, øksekød

Find de skjulte spørgsmål rundt
omkring i bladet! Og vær med i
Den store Forsidequiz!!!

KOLOFON

Redaktion

Klaus Kohberg

Nicolai Krejberg Knudsen

Andreas Birch Olsen

Philip Hougesen

Cathrine Gustafsson

Bidragydere

Klaus Kohberg

Nicolai Krejberg Knudsen

Andreas Birch Olsen

Philip Hougesen

Cathrine Gustafsson

Alexander Heape

Kontaktinformation

Aula konferencen DOXA

Ansvarhavende redaktør

Philip Hougesen

Næste udgivelse

Forårssemestret 2012

Layout

Andreas Birch Olsen

Klaus Kohberg

Philip Hougesen

INDHOLD

4

Leder

6

Tryghedsargumentet

9

Side 9 Afsløring

12

Into the wild Analysis

18

Doxas Brevkasse

26

For solskin og salonggeneraler

30

Filosoffen og bankmanden

37

Filosofisk Klassiker Klub

38

Kryds og tværs

42

Onora O'Neil interview

54

Kommunistkravleniseer

55

Konkurrence

Bagsiden

Doxa hylder

LEDER

af Philip Hougesen

Store ting er i gære på AU. Den kapitalistiske sult efter merværdi og effektivisering, der uværgeligt medfører strømlining, ensartethed og centralisering, har ramt universitetet, og som en konsekvens heraf skal filosofi nu findes under "Instituttet for Kultur og Samfund". Faren ved en sådan centralisering er udviskningen af diversitet og særegenhed, og det er ofte gennem *ens egen* individualitet, at man bringer mening og indhold til tilværelsen. Selvfølgelig er der en hårfin grænse mellem det udelukkende/totalitære og fastholdelsen af egen individualitet, men dette er en balancegang, som hin enkelte må tage stilling til. Filosofi har altid brystet sig af at have rummelighed og plads til originalitet, til at udforske det ukendte. Dette er en kvalitet, som filosoffer må værne om, og DOXA er netop det organ, som har plads til polyfoni og originalitet.

Mangfoldighedens blad eller meningernes smeltedigel. At DOXA er genopstået, efter at have ligget brak i et års tid, vidner om at mangfoldigheden ikke uden videre lader sig slå ned. Selve stilstanden har i sig selv ikke været et mål, men som enhver god landmand ved er jorden des mere fed og nærende efter at have ligget urørt et års tid. Ligeledes er DOXA, efter sin (u)frivillige hviletid, sprængfyldt med energi og livslyst, som konkret har udmøntet sig i det blad du sidder med i hånden - DOXA nr. 41. I indeværende udgave kan DOXA bl.a. byde på, det spritnye faste indslag "DOXAs brevkasse", hårdtlående dialektisk kritik, prosa, filosofisk kryds og tværs, konkurrencer, en opskrift på hjemmelavet bearnaise samt meget meget mere! Mangfoldigheden er ikke til at tage fejl af, og i denne forstand kan bladet siges konkret at repræsentere den diversitet, som findes på filosofi. Lad samtidig dette være en opfordring til at lade din stemme blive hørt i verdens bedste blad - alle er velkomne med deres bidrag.

CARNAP ANBEFALER
ENDNU EN GANG DOXA!

TRYGHEDS- ARGUMENTET

af Klaus Kohberg

Nu er valget overstået, Danmark er atter rødt og alle ens liberale onkler dunker én på ryggen og siger ”Nå, så fik I rigtig nok jeres vilje hvad? Så bliver det spændende at se hvor længe millionærerne gider blive boende i Danmark...” Underforstået er

selvfølgelig, at nu når de røde djævle er kommet til magten og pumper skatterne i vejret skyder de sig selv i foden ved at skræmme de rigeste ud af landet. Dermed flygter en stor del af skattekronerne med ned over den nu skarpt bevogtede grænse og det kan jo heller slet ikke betale sig at være en innovativ og initiativrig

iværksætter, når storstedelen af belønningen ender i statskassen. Onkler (eller andre med samme holdninger) er sjeldent klar til at medgive, at der er brug for helt nye distributionsmekanismer, at det er kapitalismens tyranni der er et grundlæggende problem – det meste af den slags snak bliver til en familiefrokost hurtigt afvist som hippieideologi og ungdommelig flirt med kommunismen.

Derfor bringer DOXA nu et lille argument, der kan bruges hvis man er villig til at acceptere kapitalismen

som urokkelig præmis i det moderne samfund. Det kan gøre lidt ondt i ideologien, men måske kan man holde konversationen kørende lidt længere uden at blive kaldt marxist. Der er samtidig udeladt referencer, da empiriske undersøgelser viser, at risikoen for at blive dømt ’klogøge’ stiger eksponentielt med antallet af refererede filosoffer og deres ismer. Og dog, det er jo DOXA du sidder med, så selvfølgelig skal der namedroppes et par guruer: fra kartoteket med kontraktfilosoffer, der alle har viet deres værker til at

SIDE 9 AFSLØRINGEN SCHOPENHAUER

vise, at mennesket er dødsdømt, hvis det ikke slutter sig sammen om at sikre freden. Hvis gerne fat i Hobbes eller nogle af de andre gæve kontraktteoretikere og henvis til naturtilstanden, hvor tryghed er ikke-eksisterende, og mennesket skynder sig at give afkald på noget af deres kostbare frihed for at kunne sove om natten. I en anden skuffe kan vi finde John Dewey der beskæftiger sig med menneskets placering i en mildest talt vild natur, hvor kontingens og uforudsigelighed

er vilkårene. Uden at prøve at skabe nogle faste rammer for tilværelsen bliver tilværelsen umulig at skabe sammenhæng i og vil være et uoverskueligt sammensurium, hvor den enkelte er prisgivet i forsøget på at skabe et sammenhængende livsforløb, der kan danne grundlag for identitet. Ulrich Beck er sociolog, men lad et ord falde om risikosamfundet og så vil de fleste tænke ”Uha ja, det er man nødt til at gardere sig imod!” Kig i dit filosofihistoriekompendum og find

Forsættes på side 10...

selv mange flere, men husk faren for at dræbe samtalens med alle de flotte navne, din onkel ikke kender...

Såvidtsågoda. Argumentet fortsætter som sagt på kapitalismens præmisser og man kan nu henvise til, at alle de innovative virksomhedsstiftere og de modige selvstændige, der starter virksomheder, får gang i dansk erhvervs- og eksportliv og hælder skattekroner i kassen. Disse iværksættere belønnes med en fin løn i deres egne virksomheder, og hvis det lykkes at sælge biksen videre, vanker der også en ekstra skilling dér. Denne belønning, den pekuniære gulerod, forsvinder med de høje skatter og hvorfor skulle man så starte noget op fra bunden og vie sin tid og liv til det? Tja, det er et godt spørgsmål og derfor gælder det om ikke at svare på det. I stedet skal du henvise til den tryghed du (måske) lige er blevet enig med onklen om er nødvendig for mennesket. Uden denne, ville langt færre kaste sig ud i den usikkerhed, der er knyttet til at starte noget op fra bunden. Med

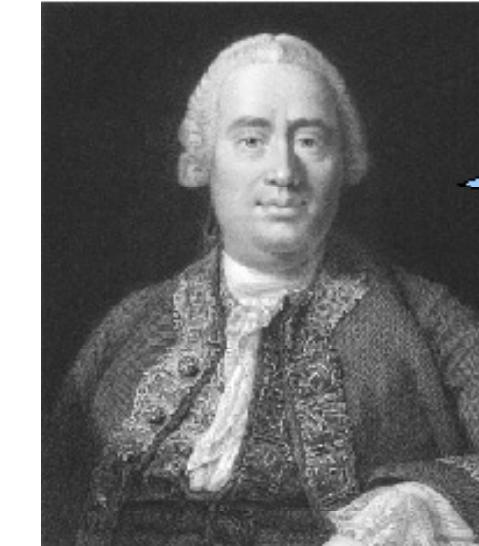
vores gamle velfærdsstat ligger det i baghovedet på de fleste danskere, at det aldrig går helt galt (i modsætning til mange andre steder i verden, hvor en periode med arbejdsløshed nemt kan føre til at man må flytte fra hus og hjem). Det farlige ved at pille for meget af sikkerhedsnettet væk ligger i, at der så kun findes den økonomiske belønning for et iværksættereventyr, men ikke nogen push-effekt i form af viden om, at man godt kan tage en chance uden nødvendigvis at skulle lide under det resten af sit liv. Jeg har desværre ingen undersøgelser der viser, nøjagtig hvor meget det betyder i kroner og øre, at danskere har trygheden til at turde satse på deres ideer, men så du henvise til, at hvis onkel kunne godtage at mennesker har brug for tryghed, kan han ikke afvise, at det også har betydning i denne sammenhæng. Om ikke andet lykkedes det dig måske at skifte samtale-emnet væk fra klichéfyldte kommunistbeskyldninger og du blev måske endda klogere på din onkels menneskesyn...

Hey Lauriz!
Hvordan skal alle de
studerende nu bevare deres
identiter når du gør deres
institutter bittesmå i din
kæmpe omlægningsrus?

Åh Hegel! Den må de
kæmpe for i deres egne
blade, jeg kan jo ikke bare
give dem en identitet, sådan
fungerer det slet ikke... Hvad
siger du, Hume?

Min kære Lauriz, du har jo
ret! I modsætning til Kant,
han er godt nok bare en tysk
filejs!

Vil du have en identitet? Eller være
med til at give andre én? Så kom
med i DOXA, det er bare fedt!

INTO THE WILD ANALYSIS

- en kritisk analyse af Center for Wild Analyse

af Krejberg-Hougesen

Dette er en diagnose: Center for Wild Analyse (CVA) hævder at være et ”kollektivt subjekt”, der kan fremanalysere det ubevidste i det borgerlige samfund. Men i en sådan dagsorden ligger der implicit, at sammenslutningen af lærde hoveder ser sig selv i stand til at kunne kritisere det borgerliges eksisterende diskurs fra en position udenfor selvsamme. I denne artikel vil vi tage temperaturen på kritikken ved at undersøge CVAs position – både som den fremstilles på nettet og i sin praktiske udfoldelse i Information.

CVA anser sig for at være et ”kollektivt subjekt”, der benytter sig af en metode, det selv kalder for ”overdrivelsens etik”. Med en baggrund i fransk og tysk filosofi vil CVA sætte samfundet i stand til ”at tænke selv”. Det ubevidste skal stampes op af jorden, og den borgerlige diskurs skal konfronteres med sine egne tabuer. Derfor tilskriver Centeret

ikke sine ytringer til enkelt-personer, men til et kollektiv, da et sådant påståeligtvis ikke har et afsender-forhold til det ytrede. CVA anser altså sig selv, som en vagthund, der har forstået det falskmønteri, det sen-kapitalistiske samfunds profitmaksimering udmonter sig i.

Med fikspunkt i den ”vilde analyse” som den forstås i psykoanalysen, ekspliciterer CVA selv den ekstravagante og hovmodige position, det positionerer sig i. Umiddelbart ligger der, i et sådant bombastisk udsagn, en indrømmelse af overfortolkning og satirisk undertone i projektet, men Centerets prætention er ikke at underholde: Samfundet har ifølge CVA brug for en ”kollektiv intervention, der kan få samfundet til at tænke selv”. Selvopfattelsen og Centeret i sig selv må altså indeholde en seriøsitet, der skal kunne omdanne samfundet.

CVA stiller således et spørgsmålstegn bag ved det bestående samfund. Med Adorno og Horkheimer kan man sige, at de opstiller et

mytisk projekt, med det formål at (gen)finde vores i kapitalismen manglende uskyld/lykke/whatever. Oplysningen (i form af det borgerlige samfund) skal besinde sig på sig selv selv og på sin trang til merværdi, arbejdsnarkomani og personifiksering.

Det underer derfor, at man, når man søger adgang til CVAs blog, bliver mødt af teksten ”if it ain’t broke,

teksten læses i direkte relation til dette undertrykkende symbol, bliver det til: ”If the lock ain’t broke, fix it.” Dvs. at hvis elitens undertrykkende hængelås, som nægter masserne information, ikke er i stykker, så er det op til den enkelte at finde en løsning, at agere sin egen befrier – man er sin egen lykkes smed. I karmen til analytikernes fristed er liberalismens imperativ således indgraveret: Er du undertrykt? Fix det selv!

Center for Wild Analyse
- if it ain't broke, fix it.

Login

fix it” ved siden af billedet af en stor hængelås og kravet om et kodeord: Den ellers så let tilgængelige og fordøjelige bloggenre er blevet muret til. Og så ovenikøbet af en organisation, der skal få ”samfundet i gang med at tænke selv”, og som hævder at ville omdanne samfundet: Hængelåsen er netop symbol på den fascistiske tendens til at nægte masserne information for dermed at opretholde egen elitære status! Hvis

Den symptomatiske hængelås finder en parallel i det såkaldte ”kollektive subjekt”; for hvad er denne udover en afstandstagen til de normale ”ikke-kollektive” subjekter, som dig og mig, der netop søger oplysning i og om de vilde analysearkiver? ”Det kollektive subjekt” øger således igen afstanden til den masse, hvis interesse det foregiver at varetage. Denne anonymisering er en udpræget tendens i det moderne kapitalistiske

system, og senest i finanskrisen så vi, hvordan de almindelige borgere, der blev sat på gaden uden mad og uden job, spurgte: ”Hvem er de ansvarlige?” Svaret var identisk med CVAs kredo: ”Det er ikke hemmeligt, hvilke personer der står bag. Men det er heller ikke vigtigt.”

At CVA ubevist indskriver sig i det kapitalistiske system og tankegods ses også i deres egen beskrivelse af projektet:

CVA er ikke en traditionel tænketank med en forudgiven agenda, som kan appliceres i ethvert tilfælde, men snarere en tvivletank, der forsøger at læse samfundet ud fra dets gåder, brud og muligheder for omdannelse.

Projektet skal altså forstås som en terapeutisk ”tvivletank” og ikke en klassisk tænketank, som jo forsøger at ændre samfundet via påvirkning af de etablerede institutioner (læs: lobbyarbejde). Men i det fabrikerede begreb ”tvivletank” røber CVA sig selv – de er naglet fast i den kapitalistiske diskurs: begrebet tank associerer jo netop til rygraden i den borgerlige økonomi: olieindustrien. En tank er ydermere en beholder, selve urbilledet på noget stabilt, noget bibeholdende. Tanken er det beståendes immanens. Tvivlen derimod stiller spørgsmålstegn ved det

bestående, transcenderer det. Selve projektets kerne er ambivalent: På den ene side er den transcenderende tvivl, på den anden side den kapitalistiske immanens.

At vi skal finde det fornyende i første del af termen, kan der ikke herske nogen tvivl om – kun med tvivlen og den evige stillen spørgsmål kan samfundet omdannes. Men brodden fjernes, og dynamikken bringes til ophør i Centerets slogan: ”Hvis du vil vide det modsatte.” Her er tvivlen erstattet af viden – tvivlen stiller spørgsmål og transcenderer det bestående, men med viden stilles ingen spørgsmål, intet transcenderes. Viden kan opbevares (i viden-scentre, videnskab, vidensbanker, etc.). Dermed bortopereres den lovende halvdel af projektet, idet den omdannes til handelsvaren viden, som Centeret så opbevarer i den færmalte tank, hvorfra de så kan tappe den i velafmålte doser. Hvad ”det modsatte” referer til kan kun være den modsatte side af den kommercielle tank – system-transcendens kan der ikke være tale om. Allerede i projektets rod afsiges dets revolutionære potentiiale, idet den transcenderende tvivl veksler til komfortabel viden. Med transformationen fra tvivl til viden er en innerkapitalistisk reformisme

kritikkens eneste mulighed. En reformisme, der netop er karakteriseret ved, at dem, der kæmper mest indædt mod maskineriet, bliver tandhjulenes momentum. (Som en filosofiens Che Guevara, hvis revolutionære ansigt påbrandes t-shirts, kaffekrus og dørmatte.)

Ansvaret for den ugentlige servering af filosoferen pådrager CVA sig, og vi kan således hver weekend, sammen med vores sild og leverpostej, muntre os med CVAs ugentlige trykte visdomsord i det (efter borgerlig skala) revolutionære og selvreflekterende dagblad Information. Den almene læser spontane latter i forbindelse med læsningen af de ”originale” betragtninger, som fremføres i akademisk swaggerstil, indfinder sig egentlig kun, ifølge CVA, fordi pointerne konfronterer

individet med det ”uomgængelige”, altså de erklærede tabuer, som overses i den daglige gøren og laden. CVA er selv opmærksom på dette element i centerets iscenesættelse: Galionsparolen, ”overdrivelsens etik”, indeholder netop en bevidsthed om egen latterliggørelse. Der overdrives for at synliggøre absurditeten i det borgerliges etik.

CVAs karikerede og overdrevne fremstilling opererer i-midlertid

Doxa #41 - den sammensatte sandhed

på et langt højere (eller lavkomisk) symbolsk niveau, end det virker til at “det kollektive subjekt” selv har taget stilling til. Samfundsanalysen “Flottenheimeren, knoldesparkeren og glatnakken” er symbolsk sammenlignelig med figurer som fremvæles i sitcom-universet. I sitcom’en fremlægges eksistentielle overvejelser, såsom kærlighed og etiske dilemmaer, i overdrevet udspændet form, og personagerne skal gerne være identificerbare ved første øjekast. Således også i de vilde analyser. Som i sitcom’en finder vi i CVAs praktiske udfoldelse kimen til borgerlighedens dåselatter.

Formmæssigt indhyller CVA sig ligeledes i sitcom’ens foretrukne fremstillelsesform - gentagelsen. Vi venter spændt på CVAs ugentlige karikatur, ligesom forventningen til vores yndlingsserie hjælper os igennem den ellers trivuelle og intet-sigende hverdag. Herigenem finder vi muligheden for borgerlig restitution – vores behov for lørdagsslik tilfredsstilles hver fredag med et sød-syrligt indlæg fra “det kollektive subjekt”. Den evige cirkularitet skaber tryghed og giver pejlemærker i en fragmentarisk sen-moderne verden. Vi kan med CVAs vilde analyser overdøve al dårligdommen i vores tilværelse, hvorefter vi med

et baywatchsk hovedspring hopper hovedkuls tilbage i tilværelsens bassin og svømmer tilbage til kontorets osteklokke – veltilpassede og veludhvilede efter weekendens restitution.

Hermed indgår CVA i den borgelige orden, hvilket i sig selv er uundgåeligt, men det problematiske ind-finder sig, idet Centeret (som hele samfundets analytiker) hævder at foretage “en kollektiv intervention”, for nok befinner samfundet sig på briksen, men det er CVA som lader sig påvirke; analytikeren har opgivet sin terapi og fører analysdens ønsker som stik-i-rend-dreng. Projektet reduceres altså til en psykoterapeutisk dosering af vilde analyser, hvis potentielle slagkraft bliver parkeret i transformationen fra vild(skab) til analyse (læs: CVAs satiriske samfundsframstilling) og blot og bart antager formen af borgerlig satire. For når vi fra Informations bagside fortynder kritikken med den borgerlige adspredelse (:at læse weekendens avis) skaber vi en ”falsk identitet mellem det specielle og det almene”¹, og dette resulterer i, at ”de [kritikken og adspredelsen, red.] underordnes hensigten, bringes på en falsk formel: kulturindustriens totalitet.”² Kritikkens specielle karakter bliver lig den masseproducerede dagsavis’ – hver uge forven-

ter vi vores indignerede latterfix. Kritikken forsvinder i kulturindustriens totalitet: CVAs kritik opsluges af mediekoncernens kapitalinteresse og hjælper endda med til at øge salgs-tallene.

Latteren er ikke, som Centeres hjemmeside påstår, en ”forsvarsreaktion mod det uomgængelige”. Med Adorno-Horkheimer må vi indrømme: ”Er latter den dag i dag et tegn på vold, et udbrud af blind, forstokket natur, så har den dog også det modsatte element i sig: at den blinde natur i latteren netop bliver klar over sig selv som sådan og dermed giver afkald på den ødelæggende vold.”³ I latteren bliver vi, som CVA også påpeger, klar over vores egen natur (dvs. latteren er en forsvarsreaktion): vi indser det borgerlige samfunds tåbeligheder. Men samtidig med at vi leer ad samfundet, bliver vi klar over vores latter og opgiver den ødelæggende vold, som skulle omdanne samfundet. Dermed opgives også det reformistiske potentiale til fordel for en plads på Informations bagside – en plads, som på wulffmorgenthalerskvis gør (arbejdet og) hverdagen lidt sjovere, lidt nemmere at holde ud.

Diagnose: Når Center for Vild Analyse vil omdanne samfundet havner

de i et klassisk dilemma: Skal det være af den revolutionære vej, der med sin evige tvivl transcenterer det bestående, eller den reformistiske, der med en immanent kritik søger at lede systemet i den rigtige retning? Centerets slogan vidner om den reformistiske frakitions sejr: ”Hvis du vil vide det modsatte” er netop den immanente kritiks slogan. Men fra sin plads på Informations bagside ligner kritikken mere en sitcom end en seriøs samfundskritik. Konsekvensen er, at kritikken bliver lattervækkende. Og kritik og latter er omvendt proportionelle: Kritikken bliver i form af dåselatter til borgerlig restitution. Den umiddelbare indignation mister sin omdannelsesstyrke i latteren – som sitcom’en gør den bare arbejdsgen lidt nemmere at holde ud. Dermed løber det kapitalismekritiske projekt egentlig kapitalismens ærinde.

Hvis man kalder denne analyse af den vilde analyse en vildere analyse, mangler vi altså stadig den vildeste analyse. Men med superlativer kommer et stort ansvar: Social criticism is no laughing matter.

Noter

¹ Oplysningens dialektik, s. 180.

² Ibid, s. 198.

³ Ibid, s. 126.

DOXAS BREVKASSE

- spørg om alt for helvede!

Dette er DOXAs brevkasse. Her kan du stille spørgsmål om stort og småt, ondt og godt, flot or not, og til gengæld for dit engagement kvitterer vi med ikke bare et, men to (!) kvalificerede svar fra bladets bedst begavede. Alle dine spørgsmål kan du stille ved at gå ind på DOXA-konferencen på AULA og klikke ind i forummet.

Som alle andre går jeg og tumler med nogen af livets store spørgsmål. Jeg håber i kan hjælpe mig med at kaste lys over mine problemer!

Hvem gider at have personale ansvar efter sammenlægning? og hvem kommer til at få det? Hvordan ender det hele?

Kærligst den ængstelige

Svar fra Andreas til den ængstelige

Tak for dit utrolige uklare spørgsmål. Hvilken sammenlægning er det, som du referer til?! Jeg har prøvet at undersøge sagen, og der er en elleranden sammenlægning på AU, så går du fra, at det er det dit spørgsmål drejer som om.

I første omgang vil jeg betivle om der overhovedet kan tales om en sammenlægning. Det er måske nærmere en deterministisk op-

fylde af genstanden i overensstemmelse med begrebet; en evig genkomst af universitetets objektive ånd, som endelig titter frem. Hvis det er tilfældet, så er det blot fornuftigt, fordi det er, og hvis det som er, er det fornuftigt, så er tilfældet aktualisering af en værensmodus, hvor svaret er fornuftigt i hegeliansk forstand, hvor dette dét må kunne indses af et hvert forstandig væren. Så hvorfor spørgsmålet!

Så meget for tilvejebringelsen af første del, men hvem har så del i dette ansvar, eller hvem kan ville det her ansvar? Som udgangspunkt er der de sædvanlige CV-ryttere, som altid forsøge af sikre deres fremtidig selv; disse fortvivelsens dårer, som ikke kan komme overens med deres selv i en Kierkegaardsk forstand. Derudover er der alle dem, som gerne vil anerkendes og kæmper om deres liv. HEGEL! Endvidere er der alle kantianerne, som tror på ab-

strakte principper, som ansvarlighed og andre magiske forestillinger, som påkræves mennesket i pligtens hellige navn! Men glem ej Camus! for en del af dette ansvar påkræver også, at man gør det samme igen og igen; mødedeltagelse, høringssvar, evaluering etc. Den evige absurde gentagelse, hvor netop de ansvarlige finder deres lykke og roen – deres princip for et meningsfyldt liv.

Nu bliver jeg smårriteret, for der er ikke nogen der kommer til det. Zenon har allerede bevist det absurde i at sige sådan noget gøgl! Husk også, at den gode gamle Platon smukt fremhæver, at det er et spørgsmål om, hvad man er født til. Det må være dem med guld i sjælen, som får svaret!

Forskellige bud på, hvordan det kommer til at ende kunne være en marxistisk udlægning, hvor vi deterministisk ender i den kommunistiske utopi. Lacan ville nok ikke have det store svar til enden andet end det helt sikkert ligger inden for en symbolisk orden. Schopenhauer ville

påpege, at det først er ved døden, at vi undslipper den pinsel, som ansvar er!

Svar fra Nicolai til den ængstelige

Mange tak for dine tre utroligt væsentlige spørgsmål! Hvordan man lægger sit tøj sammen er et spørgsmål, som har bekymret mange studerende gennem tiden, men jeg kan forstå på dig, at du allerede er ude over denne problematik, og nu er havnet i den svære fase efter sammenlægningen.

Dit første spørgsmål går således på, hvem der gider at have personale ansvar efter tøjsammenlægning, og endnu gang må jeg medgive dig, at det er et rigtig godt spørgsmål, som jeg har bøvlet med utallige gange, for hvem gider at lægge tøjet på plads? Ikke jeg, i hvert fald! Og derfor lignede min lejlighed over en længere periode Hegels argumentation: Den var sindssygt rodet og kendt for at brække nakken på de fleste studerende, der vovede sig indenfor. MEN SÅ SÅ JEG LYSET! Eller det vil sige, at jeg læste Kant. Immanuel fortalte mig, at vi alle i kraft af, at vi er fornuftsvæsener, har pligt til at lægge tøjet på plads til efter sammenlægning. Du kan jo

ikke ville, at din ikke-på-plads-sætning-af-tøjet bliver en almengyldig handlingsregel. I så fald ville man jo ikke kunne holde middagsselskaber for lutter undertøj!

Det vil sige, at der som sådan ikke kan være tale om at have personale ansvar – kun personligt ansvar. Du er ansvarlig for at lægge tøjet på plads efter sammenlægning! Og det samme er jeg. Og Andreas.

I forhold til dit sidste spørgsmål om hvordan det hele ender, har du sat mig på en meget spændende opgave. Hvor ender tøjet efter man har lagt det på plads? Det er et spørgsmål med to svar: Et apriori svar må være, at tøjet ender (og i øvrigt altid må være) i de rene anskuelsesformer tid og rum. Et a posteriori svar er en del mere broget – nogle mennesker har tøjskabe, andre tøjstativer, andre igen har skuffer. Personligt har jeg bedrollers. Det er skuffer under ens seng.

Jeg har lånt "The Philosophy of Philosophy" på sprogbiblioteket, men nu siger de at jeg skal aflevere den tilbage igen. Kan det passe? De siger at der er nogen andre der gerne vil låne den, men er det på nogen måde metafysisk muligt at der er andre der vil det? I så fald, kan man ikke lave en dating service for folk der gerne vil låne de samme bøger. Han lyder da helt vildt lækker!

Kuu AnalyticBoi13

Svar fra Andreas til AnalyticBoi18

Du skal selvfølgelig ikke aflevere bogen tilbage. Hvilken implikation er der overhovedet tale om! Og hvordan skal den kunne være sand?! Jeg synes ikke du formulerer dig klart og distinkt, og det gør jo, at jeg må fortolke dit spørgsmål for overhovedet at få en mening ud af det makværk. Der en klar sammenblanding af deontisk og metafysisk modalitet – men lad gå.

Rent metafysisk er det selvfølgelig muligt, da det er aktualiseret i denne verden. Der findes et infinit sæt af verden, hvor dette tilfælde ikke er aktualiseret, men det betyder blot, at det ikke er en metafysisk nødvendighed, og som Lewis ville sige så findes de her verden. Hvis det du beskriver, er tilfældet, så er det faktisk også tilfældet i de tætteste verden, og det er kun en fjern mulighed, at der ikke er nogen, som var interesseret i at læse det pågældende værk.

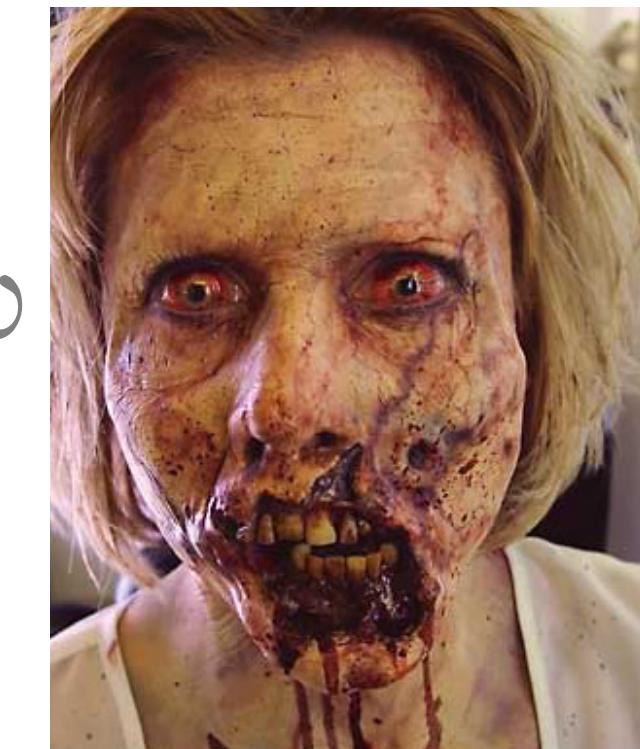
Man kan sagtens lave en dating side, som du beskriver, og det ville sikkert hjælpe rigtig mange, men i det tilfælde tror jeg ikke, at det ville gøre den store forskel.

— — — — —

Svar fra Nicolai til AnalyticBoi18

Jeg synes, du skal aflevere bogen tilbage. Når du spørger, om det er metafysisk muligt, at nogen andre gerne vil låne bogen, må jeg antage, at det er, fordi du på grund af din interesse for filosofi simpelthen er kommet i tvivl, om der findes andre mennesker. Men eftersom du i dit spørgsmål forudsætter bogen og sprogbibliotekets eksistens, må du inderst inde allerede anerkende den fysiske verden. Og så spørger du sikkert: Jamen hvordan kan jeg vide, at

den anden der vil låne bogen ikke bare er en robot eller en zombie? Og til det kan jeg kun svare, at det kan du ikke være sikker på – men derfor skal du stadig aflevere bogen tilbage, for selv hvis du nu var en robot eller zombie, ville du så ikke gerne have den bog, du havde reserveret? Robotter og zombier har også biblioteksrettigheder! Til gengæld synes jeg, du skal overveje det med datingservicen meget nøje – jeg har hørt at robotter og zombier har nogle lidt sære tilbøjeligheder.

*Nu har jeg hørt så meget snak, så tankte jeg ville gå til kernen. Hjem er ham Hegel der?
Den opgivende*

Svar fra Andreas til den opgivende

Hegel er en værre én. Jeg husker ham ikke personligt helt vildt godt, så oplevelsen har for mit vedkommende nok ikke været noget, der ligefrem brændte sig fast. Så vidt mener jeg, at Hegel har skrevet sådan en art selvhjælps-terapi-udviklings-eventyr, som hedder Åndens fænomenologi – måske en slags ånden i glasset på bog? Der sker mange mærkværdige ting her. Der er noget med en rose og en eller anden gut, som hopper over Rhodos, og alligevel er pointen at det vist er en metafor, men inden man får tænkt så langt, kommer der en eller anden ugle, og flyver hen over det hele, men det var alligevel for sent, og så starter bogen for alvor. Der er en bevidsthed, som går på en sti (a la Rødhætte), og møder forskellige fænomener på sin rejse. Hele vejen er der en form for kommentarspor, så hvis man ikke er helt med på udviklingen, kan man lige blive hjulpet der. Jeg ved ikke om Ånden titter frem en gang i bogen, der er i hvert

fald også noget med en herre og træl og en kamp på liv og død, fordi alle ikke kan blive anerkendt og hilse på hinanden. Eventyret er temmelig rodet.

Hegel har også skrevet en masse gøgl om, at kvinder er passive planter, og at deres rolle er at stå i køkkenet, hvor de blomstre bedst og virkelig kommer til sin ret.

Hvis du vil have større indblik i Hegel, kan jeg anbefale vore egen H.C. Andersens *Kejserens nye klæder*.

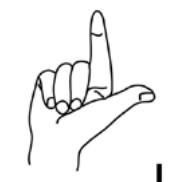

Svar fra Nicolai til den opgivende

Det er sørme et dejligt spørgsmål, som for alvor kan vende humøret på sådan en regngrå dag, hvor man er lidt mut, fordi man netop er kommet i tanke om, at man har lovet at skrive en brevkasse til DOXA: Tak for det! (redaktionen vil gerne understrege den frivillige grundpille, som Doxa består af. Selv tak. red.)

Hegel er en tysk rapper, som er med i en kendt hiphop gruppe, der hedder ContinentalClub, sammen med bl.a. Zizzi, Fuckault, A-Porno og Heil-Ik'å. Han er kendt for at lave verdens længste, dialektiske rap. Den hedder Andens Fanomenologi og handler om en dag i Hegels homie Anders Matthesens liv. Den hedder Fanomenologi, fordi Anders Matthesen er så mega nice, at han har sygt mange fans. I rappen beskriver Hegel, hvordan Anden håndterer alle de hysteriske fans. Personligt er mine yndlingstracks (eller for at sige det streetwise Andens udviklingstrin) #1, hvor Anden overgramser sine fans i den sanselige vished, og #4, hvor Anden nægter at hilse på en westcoast rapper, og dermed gør ham til sin bitch. I det sidste nummer på skiven, når Anden den absolitte vished, hvori han for alvor kan beskrive sine vilde fester i sygt svedige rim.

Nu vil du garanteret også gerne være continental, eastcoast rapper, så her er lidt håndtegn:

Quiz: Hvad har de to statsoverhoveder tilfælles?

Kære brevkasse Jeg har i denne forbindelse været ude for en drastisk oplevelse, som forløb nogenlunde på følgende vis:

Jeg havde i tyve minutter styrtet op og ned mellem Nettos, iovrigt alt for småle gange, for at finde en pose ristede lög. Dette foretagende havde jeg midlertidigt intet held med, og der var som sædvanligt ingen medarbejder at spore, så jeg kunne spørge om hjælp. Alt hvad jeg kunne opdrive var rå lög, og jeg overvejede da, et kort øjeblik, om det var besvaret værd selv at riste dem, men jeg besluttede mig for, at dette ville være en alt for omstændig proces. Da jeg så slukøret og delvist nedtrykt begiver mig mod kassen, idet jeg har indset, at mit fortagende ikke havde de store chancer for at lykkedes, ser jeg en forladt kurv, hvori der ligger en pose ristede lög, lige den type som jeg var ude efter. Jeg ventede da i spænding på at møde ejermanden af den forladte kurv og dermed spørge vedkommende hvorhenne disse, efterhånden famøse, ristede lög befandt sig i den pågældende Netto. Men ingen ejermand tilkendegav sig. Jeg stod da i et svært dilemma skulde jeg tage de ristede lög eller vende snuden hjem uden at få opfyldt mit ørinde, vel vidende at muligheden for opfyldelse harde budt sig?

Hilsen den skotske terrier

Svar fra Andreas til den skotske terrier

Du føler muligvis, at du har et rigtigt paradoks lige der midt i Netto, men som jeg ser det, er det soleklart, at du blot skal liste lappen ned i kurven og nuppe de ristede lög. Du bliver glad, fordi du er lykkes med dit projekt, og kurvens ejermand bliver glad, da han på den lange bane ikke bliver overvægtig og dør af en blodprop. Der er simpelthen kun lutter gode konsekvenser at hente, så hvorfor lade være? Du føler måske, at det er tyveri, eller at du ikke er en person,

der sådan nupper fra andres kurve. Pjat med dig! Du opfører dig som en proletar uden nogen form for rationel refleksivitet. Som en Kant eller Aristoteles, som ikke har forstået, at de faktisk gør det onde, da det ville være direkte skadeligt og ondt ikke at tage de ristede lög fra kurven. Og du vil vel ikke være et dumt svin, der føler sig som en flasko, og som lader folk dø af blodpropper, vel?!

Svar fra Nicolai til den skotske terrier

Siden du spørger, er det klart, at du har det dårligt med at tage en anden mands ristede lög, og det kan jeg godt forstå! Som jeg ser det, er dette ikke et klassisk spørgsmål om mit eller dit, om ristede lög eller ej, det er et vaske ægte dilemma! For at sætte det lidt perspektiv kan du jo forestille dig, at der står en fransk mand – lad os kalde ham Jean Paul – bagved en af hylderne og kigger på dig med sit stikkende blik. Hvordan du har det det? Vil du tage lögene nu? Forestil dig så ydermere, at Jean Paul er skeløjjet, så han kun kigger på dig med det ene, stadigt stikkende øje. Vil du tage dem nu? Forestil dig nu, at Jean Paul ikke står bag en hylde, men på en jernbane. Hvad med nu? Forestil dig, at et tog kører Jean Paul over,

Je recommande Doxa
- la manifestation de
l'élégance!

hvis du tager lögene. Er du fristet? Forestil dig yderligere, at toget, så fremt det kører Jean Paul over, gør det på en sådan måde, at hans ene, stikkende øje lander i kurven og stirrer op på dig. Vil du tage dem? Forestil dig, at toget, så fremt der kører Jean Paul over, derefter styrter ned i en gryde med et kogende spædbarn. Hvad med nu?! Forestil dig nu, at du rent faktisk tager lögene fra kurven, og at Jean Paul stirrer på dig; at toget kører Jean Paul over, idet han pludselig står på en jernbane; at Jean Pauls øje lander i kurven, mens det stadig stirrer på dig; og at toget havner i en gryde med et kogende spædbarn. Nu! er problemet løst, for du har dine ristede lög, ejermanden er væk, og Netto er formentlig så raseret, at du ikke skal betale. Bon appétit!

FOR SOLSKIN OG SALONGENERALER

af Cathrine H Gustafsson

Der var en tid, hvor aztekerne tilbad solen som en guddom. I en anden tid troede vikingerne at himmelvælvingen (som forresten var urjættet Ymers hjerneskal) både oplystes af gnistrende gløder fra en anden (mulig) verden (kaldet Muspelheim) og af pige Sol og hendes bror, Måne. De gamle grækere så for sig hver dag Helios' køren over himlen i sin vogn. Gamle Waits sang "I'm gonna wait for the sun / to shine down on me / I cut a hole in my roof / the shape of a heart." Kopernikus fasttæmrede en heliocentrisk forestilling om verdens billede og imperialisterne ledte efter "a place in the sun". Nu er det november og solen er en svindler.

Et resultat af det hidsigt ankomne efterårsvejr er: eftertænksomhed, rolig eftertænksomhed. Og det kan vi bruge til noget. Jeg håber alle er glade, godmodige og varme under vanter og tørklæder. Det kan vi også bruge til noget. På biblioteket sidder en læsegruppe med en superfilosof

i bogform foran sig og med regnens tik-tik-tik-tik-tik på ruden. Du ved sikkert godt, hvordan det kan være: de kan ikke færdiggøre arbejdet og de gider heller ikke, fordi de bare tænker. I morgen får de travlt, de er lidt bagud med læsning, men lige nu, i bøgers dufte og stillehed, sidder de besindigt i hver deres kupler af tanker og følelser og ro. Og sådan er det nogle gange (og ofte om efteråret). Noget er klæret på hjertet med starkere lim end fornuften kan oplöse.

Jeg kom i tanke om at William Blake, idealisten, romantikeren, drømte om at nå månen. Det var omkring Hegels tid, længe før opfindelser formåede at bringe os derop. "Det handler bare om at bygge en lang nok stige," skulle han have sagt.

Filosofi kan sætte ubegribelige elementer sammen, ånde på dem og gøre dem begribelige for os. Måske bør jeg forklare, hvad jeg gerne vil fortælle (selvom der ikke er nogen forklarende psykologisk kausalitet for det overhovedet). Undskyld på forhånd for længden på følgende sætning, men det er super

svært at sætte punktum (det handler nemlig lidt om HUM-fag): Nu, hvor alle tredjesemesterstuderende ugentligt kaster sig i HUM-fagene farvand og gør sig eksotiske svømmetag i moderne, tverfagligt badetøj, har jeg tænkt mig et øjeblik at afklæde mig min nejhat og grike (ganske uden at anfægte den nøgne, hårde filosofi) denne tværhumanistiske tilgang, HUM-fagene så saligt besynger, og fordi mit HUM-fag er med skønlitterært pensum, vil jeg leve Doxas læser lidt skønlitteratur. Simpelthen.

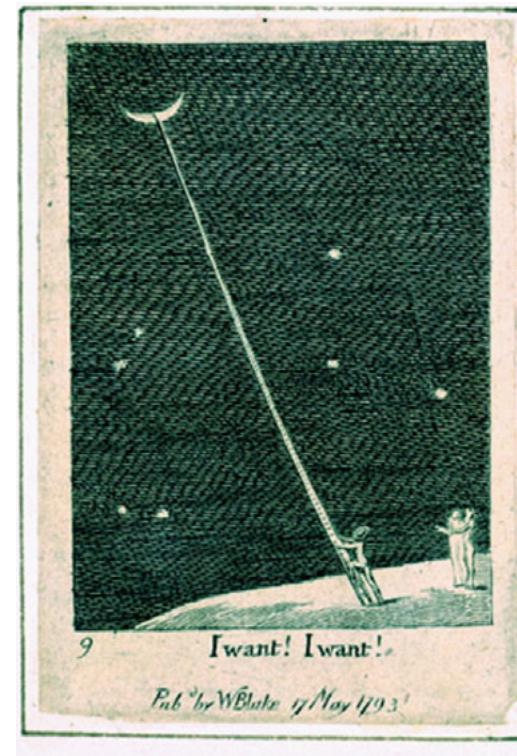
Du ryger egentlig ikke. Nu tager du dine vanter af i kulden for at tænde dig en cigaret (lighteren gnistrer et par gange, før flammen kommer). "Vil du ha' en?"

Du rækker en halv pakke mod hende. "Nej tak."

Et andet sted, tidligere samme dag: da du modtog hendes sms blev du rundtosset og rød i panden. Ordene stod uimodsagte på telefonens ridsede skærm og levede deres eget liv, eksakt som en selvstændig forestilling i dit sind. Du sad på dit lille kollegieværelse, der indeholder: en uredt seng, et ikea-bord overfyldt med bøger og kompendier, en stol, en støvet lampe og ditto kaffekopper, computer og reklamekuglepenne, en tungt belastet bogreol, der har set bedre dage (men aldrig bedre litteratur).

Du har tidligere hævdet over for hende at hvorom, der ikke kan tales, derom må der ties. Det er et ræsonnement, hun ikke forstår, for hende er alting gennemtænkt og tilsigtet. Katastrofen er derfor et faktum, du tager dig til hovedet og tænker at intet kan være mere meningløst end denne sms's amodning om at mødes.

Alligevel cyklede du til landsbyen. To himmelblå, let rødrandede øjne kon-

staterer gennem dine duggede briller at hun står der. Gaden er bortset fra hende tom, hjertet banker, aftenen har i den mellemliggende tid gjort himlen sort, hun er oplyst af gadelygterne. Da hun ser dig, gør hun en nervøs bevægelse, der forplanter sig gennem hele hendes krop.

Hun havde indtil nu haft hovedet propfyldt af tilfældigt forskellige små episoder af den sidste tids interaktion med andre mennesker. Nu har hun set dig. Nu er nu nu nu nu nu, tænker hun. Ingenting at skrive hjem om, udover herrens florafobi, tænker hun. Når skæbnen insisterer på hardcore hjertekvaler, skal den få det, tænker hun. Tretten plus fireogtyve er ... syvogtredive, tænker hun. Hvor besværligt at holde sig fast i sin med stadig større møje sammenholdte virkelighed, tænker hun. Hun er, lad mig se, hvad er det nu man siger, en elskelig person. Du låser din cykel til en gadelygte og I går helt stille.

“Fryser du?”

“Nej. Gør du?”

“Nej.”

“Okay.”

Tankerne tager bevidstheden fra Jer for en tid og Jeres fodtrin er den eneste larm. Hørehårene overanstrenges af de lydte skridt: hendes strikkede sokker i kinasko og dine let indadvendte fodder mod asfalten.

Du inhalerer cigaretten, korrekt og nydeligt og kontrolleret. Det er en gådefuld bevægelse, næsten forbudt, tobakkens nerver suger ilden til sig. Nu tager hun din hånd, hun vil gerne sige noget, hun siger: “Gud, du er jo som is!” Hun siger måske noget om hændernes blodcirculation og at rygning er farligt for hændernes blodcirculation og forlader forlegent din hånd igen.

“Nogen større betydning kan det vel ikke have.”

Hun spørger: “Betydning?”

Du svarer ikke.

Mens I går, kigger hun på din pande, dine børn, din hage. Hun ser på det store øre og på halsen med de små familier af skægstubbe. Med pludselig skarphed ler hun kort. Det er en underligt ikke-venlig latter, men der er anerkendelse i den. Du drejer hovedet, dér er hun. Du ler selv kortvarigt, glædesløst ad det utænkelige i det her.

“Hvad er der?”

“Ingenting.”

I taler om, hvorvidt laks er lige så lyserød udenpå som den er indeni. Eller I taler om at der er et forhold imellem, hvor lang Steven Seagulls hestehale er, og kvaliteten på hans film. Jo kortere, jo bedre.

Det er før vinter, det er stadig efterår.

Måske har hun det godt med det, jeg

ved det ikke. Jeg ved heller ikke om du flygtigt føler at du har misforstået alting. Jeg tror det ikke.

Du siger at Kierkegaard er god filosofi med mening i, hun siger at god filosofi netop er den, der fjerner dig fra at filosofere over mening - thi den dag, hvor du virkelig oplever meningen vil du ikke længere stille spørgsmål til, hvor den er. Den er bare.

“Skal vi ikke vende om?” hvisker hun pludseligt. I er gået ud af byens porøse belysning, foran Jer ligger vejen og markerne hen i mørke og efter mørke. Det blæser koldt og himlen er tæt på Jer her, hun bliver svimmel af panoramaet.

Hun rømmer sig og stemmen er

fast, talen langsom og tydelig med anstrøg af dialekt, hun siger: “det er så mørkt...”

“... og jeg er bange for mørke.”

Du holder op med at gå. “Men det er det eneste, jeg er bange for,” lyver hun. Mørket vender sig, et øjeblik står vinden stille. Du skodder cigaretten. “Jeg... Jeg tror...” begynder du.

“Jeg tror sådan lidt jeg er bange for alt.”

Filosoffen og Bankmanden

af Philip Hougesen

Det følgende er en mailkorrespondence mellem min gode ven, Troels, som ernærer sig som bankfuldmægtig og jeg selv. Dette er bragt, som et forsøg på at vise de (få) gange, hvor "den virkelige virkelighed" rent faktisk efterspørger filosofisk refleksion. Bankmandens eksplisitte spørgsmål er ikke med i korrespondencen, men udsprang af at han ved deltagelse i et medarbejder-udviklingskursus havde fået følgende meddelse fra kursets coach, "Du skal arbejde med at tænke mere filosofisk". Min kære ven stillede sig lidt undrende overfor hvad dette spørgsmål egentlig betød, og han henvendte sig derfor til mig med spørgsmålet. Heldigvis var dette dagen efter en forholdsvis glad aften, og jeg syntes derfor ikke, at jeg i situationen fik frembragt et tilfredsstillende svar. Som en sidste indledende bemærkning til det nedenstående skal lige tilføjes, at vi afteneninden havde været på en dejlig restaurant, hvorfor diverse opskrifter har fundet vej ind i mail-udvekslingen.

Den 24/09/2011 kl. 11.44 skrev
Troels Aabo:

Hey lad..

Jeg smed lige en mail til Restaurant Cofoco for at få løst mysteriet vedr. kalvespidsbrystet. Vi havde ret, det var sprængt. Jeg fik lusket opskriften ud af dem, så her er den:

Hej Troels

Vi er meget glade for din ros og selvfølgelig må du få opskriften.

Du skal sprænge kalvespidsbrystet, dvs. at salte det. Kan godt bestilles sprængt hos en slagter.

Salt lage: 70g fint salt pr. 1 liter koldt vand. Det skal bare piskes sammen. Spidsbrystet skal trække helt dækket af vand i et døgn.

Derefter koger du spidsbryst i vand med gulerødder for at give sødme, alm. zitauer løg, hvidløg, timian og lauerbær i 3-5 timer. Det kan variere meget af kødets tykkelse, størrelse osv.

Du ved kødet er færdig når man nærmest ikke kan løfte det op af gryden uden det falder fra hinanden.

Hos os tager vi det op i bakker og køler det af under pres så vi kan skære det helt kvadratisk.

Håber det kunne bruges og held og lykke med det.

Mvh.
Souschef
Carsten Sand

Den 26/09/2011 kl. 20.13 skrev
Philip Hougesen:
Emne: Vedr.: Kalvespidsbryst

Hey

Okay, super fedt. Det er ret, man rigtig kan gå og hygge med en hel weekend.

Desuden arbejder jeg lidt på en lille skrivelse til dig, om hvad det vil sige at være mere filosofisk :-). Lidt på baggrund af samtalen vedr. dit kursus. Jeg synes nemlig ikke, jeg fik svaret synderligt godt på dit spørgsmål. Håber den snart er færdig, så du kan få et bedre svar.

Den 10/10/2011 kl. 16.50 skrev
Troels Aabo:

Hey Phil.

Fedt med en filosofisk skrivelse, det ser jeg frem til.

Nedenfor er opskriften på karl Jo-

han bernaise / kantarel bernaise.

Vi må prøve det næste gang vi ses.

Date: Thu, 29 Sep 2011 14:07:57

Subject: Bearnaise

From: Troels Aabo

To: Carsten Sand

Hej Troels

Kantarel bearnaise opskrift

1 spsk Bearnaise essens

1/4 dl pasteuriseret æggeblomme

250 g Klaret smør

1 skalotteløg

1 håndfuld kørvel

1 håndfuld løvstikke

1 håndfuld syltede kantareller

salt

peber

Bearnaise essens kan købes eller laves følgende:

En god hvidvins eddike 3 dl reduceres ned til 1 dl med stilkene fra kørvel og løvstikke og sammen med groft hakket skalotteløg.

Klaret smør:

Smelt 500 g smør i en gryde over svag varme og hæld toppen(Smøret det gule) fra bunden(vallen det hvide). Kasser vallen og gem det klarede smør.

Syltede kantareller:

Rengør kantarellerne og hæld en mormor lage(100g eddike 100g vand 100g sukker) over dem med en temperatur på omkring 45 grader og lad stå at trække på køl. Skal trække minimum i 2 dage.

Bearnaisen:

Varm 1 spsk og 1 spsk vand op i en kasserolle med rund bundså du komme ind med piskeriset på hele fladen. Lige før kogepunktet trækker du kasserollen til side og pisker æggeblommerne i med hård hånd, pisk konstant så ægget ikke koagulerer. Når ægge massen er blevet hvid og luftig tilsættes det let lune klaret smør i en tynd stråle under konstant piskning. Ligesom at lave en mayonaise.

Når du syntes at den har fået den rette konsistens vender du urter og kantarel i. Kantarellerne kan godt afgive lidt vand så det tynder bearnaisen lidt ud.

Smag til med salt, peber og evt. lidt ekstra syre.

Og husk en bearnaise kan skille nemt, derfor er det vigtigt at temperaturen ikke svinger for meget for det kære barn.

Håber du forstår min lange forklaring.

Mvh.

Carsten sand

Den 16/10/2011 kl. 16.29 skrev

Philip Hougesen

Emne: Vedr.: Bearnaise

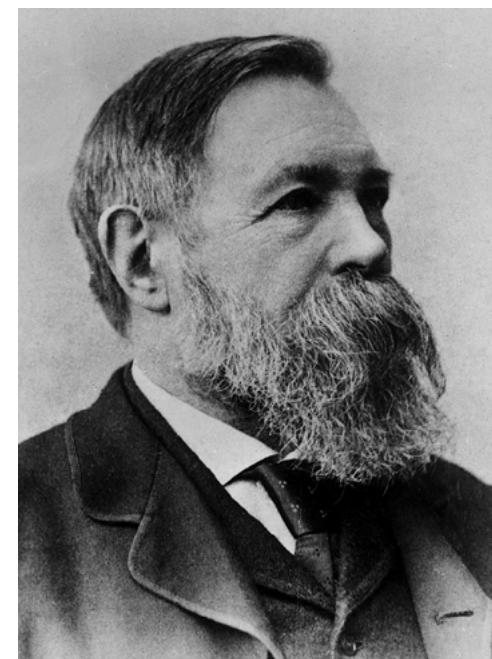
Hey Troels

Den opskrift ser ikke værst ud :-). Iovrigt har jeg anskaffet mig en østerskniv, så kan vi da altid få åbnet de kære østers, hvis vi skulle få lyst til at prøve det også.

Jeg har desuden fået afsluttet den lille filosofiske skrivelse, jeg lovede dig for et godt stykke tid efterhånden.

Jeg håber den kan hjælpe lidt på, hvad den tømmermændsplagede version af mig selv, ikke formåede at udtrykke.

- Og stil bare spørgsmål hvis der er noget, som er uklart.

Vores egen prisværdige filosof, Søren Kierkegaard, definerer mennesket, som en syntese. Dvs. en sammensmelting, om man vil, mellem to dele størrelser. Disse to kalder han, lidt højt flyvende, endelighed og uendelighed. Det bemærkelsesværdige i denne sammenhæng, er her, at endelighed og uendelighed er hinandens totale modsætninger, og sådanne totale modsætninger lader sig ikke sammensmelte til en

syntese. Hvordan skal syntesen da kunne gennemføres? Mennesket blive "helt"?

For at forstå den kompleksitet Kierkegaard udtrykker ved at opstille en sådan definition af mennesket, er det nødvendigt at betragte delelementerne, navnlig endelighed og uendelighed, lidt nærmere. Denne betragning vil måske også kunne belyse, hvad der menes med "det filosofiske" i den udlægning, jeg tror din "coach" mente. Men først, endeligheden.

Endeligheden er det jordiske, det materielle etc. Det er let at forestille sig hvordan dette udmønter sig i vores konkrete liv. Man må få sig en uddannelse, så man kan få et godt job, der er godt betalt og dermed sikre en materiel sikkerhed og købe effekter, der kan manifestere ens fysiske tilstedeværen, f.eks. en god bil, et godt jakkesæt osv. Men den opdagelse, man gør ved, at definere mennesket (syntesen mellem endelighed og uendelighed) udelukkende som "et produkt" eller en sammensætning, om man vil, af sine materielle erhvervelser og effekter, er en absurd reduktion af mennesket. Det er ikke fuldestgørende at beskrive en person, som ejeren af en Volvo, ekspedient i en tøjbutik, etc. Dette

er udelukkende materielle omstændigheder, i Kierkegaardske termér, endelighed. Konklusionen må være, at vi ikke kan reducere mennesket til dets materielle omstændigheder. Der er noget mere i mennesket end blot endeligheden.

Heldigvis har vi fået præsenteret, hvad det er, som også er indeholdt i den menneskelige syntese - navnlig uendeligheden. Uendelighed er ubegrænset mulighed, dvs. alle muligheder eksisterer, hvis man tænker begrebet helt til ende. Selv om Kierkegaard blev født for næsten 200 år siden, er det fascinerende ved ham, at han kan påføres den menneskelige tilværelse, selv den dag i dag. Således kan vi betragte en person med for meget uendelighed, for meget mulighed, som en dagdrøm-

mer. Simplethen en person, som altid er på udkig efter bedre muligheder, en flottere kæreste, flere penge, eller et liv som munk i Nepal. Sådan en person vil ikke kunne "fæstne ende", som Kierkegaard udtrykker det. Der er for stor overvægt af uendeligheden i syntesen, og man kan sige, at et sådant menneske mangler endelighed i sin syntese for at være i balance.

For Kierkegaard er det altså ikke uendeligheden/muligheden, som er menneskets vej til et blive "et helt selv" (et helt mennesket), men et element, som skal være tilstede, for at mennesket ikke reduceres til sine materielle omstændigheder.

På overstående måde redegør Kierkegaard for sin betragtning af mennesket, som en syntese af endelighed og uendelighed. Begge dele er elementer, som er tilstede i mennesket, men ingen af de to kan ensidigt skabe balance i syntesen. Heri ligger det fundamentalt paradoksale ved den menneskelige tilværelse ifølge Kierkegaard. Vi er en sammensat af to kvalitativt forskellige del-elementer, dvs. at endeligheden og uendeligheden egentlig er to elementer, som det ikke er muligt at sammensætte, men på trods heraf er det menneskets grundvilkår.

Nu vil det være nærliggende at løse et sådant "misforhold", som Kierkegaard kalder det, ved at antage, at balance i forholdet mellem de to elementer (endelighed og uendelighed) vil skabe en syntese, som er i harmoni med sig selv (jeg har i begrebsafklaringen af Kierkegaard selv brugt termen, balance). Denne løsning har en vis tyngde, for i vores konkrete liv handler det ofte om at skabe balance og harmoni mellem endelighed og uendelighed (læs: pligter og fornøjelser). Men det vi kan bruge Kierkegaard til, er ikke at løse vores daglige overvejelser vedrørende, familiemiddag hos tante Edna eller fodboldkamp på stadion. Det han fortæller os er, at der er et grundlæggende misforhold i vores tilværelse, som ikke umiddelbart lader sig hverken forstå eller mediere. Vi befinner os i et grundlæggende eksistentielt paradoks.

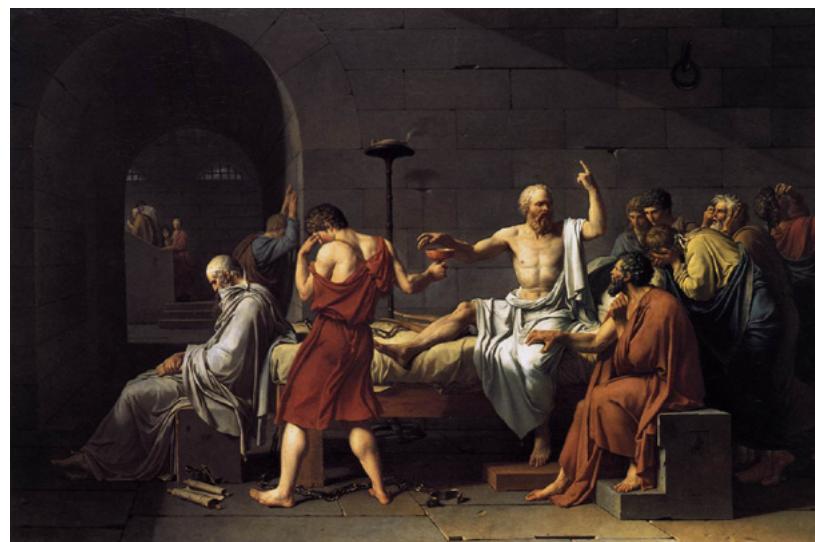
Men hvordan skal vi kunne bruge denne betragtning til noget som helst? Vi får egentlig bare at vide, at vores eksistens er sammensat af modsætninger, som ikke kan komme i balance med hinanden. Der hvor jeg mener Kierkegaard åbner en vej ud af denne eksistentielle skruetvinge, er idet han mener, at den menneskelige syntese kan "forholde sig til sig selv". Dette er

en meget central betragtning, idet det åbner muligheden for en refleksion. Vi behøver dermed ikke dvæle ved den umulighed, det er at sammenmelte de to kvalitativt forskellige delelementer (:endelighed og uendelighed), men istedet forstå at det er et menneskeligt grundvilkår, som vi kan forholde os til. Oversat til et mindre snørklet sprog kan man sige, at man som menneske rent faktisk har muligheden for at forholde sig til sit egen eksistens. Vi forstår vores menneskelige grundvilkår og vi kan reflektere på det.

Efter overstående udredning vil jeg nu prøve at give mit bud på, hvad din coach kan have ment med det filosofiske. I lyset af redegørelsen ovenfor kan det filosofiske siges at være en simpel refleksion, men det filosofiske ved denne refleksion er,

at den reflekterer over det menneskelige grundvilkår (modsætningen mellem endelighed og uendelighed, som ikke lader sig mediere). En sådan refleksion kan ikke undgå at medføre eksistentielle spørgsmål - lad os bare kalde dem filosofiske spørgsmål. Idet man som menneske indser, at man ikke blot kan henføre sig selv til hverken endelighed eller uendelighed, vil man unægteligt blive nødsaget til at filosofere - at stille filosofiske spørgsmål.

At min kære ven ikke har svaret på den sidste mail, synes jeg kan tolkes på to måder. Et, det var fuldstændig uforståeligt eller to, han er begyndt at filosofere og har derfor ikke tid til at svare. Jeg håber selvfølgelig det sidste er tilfældet.

Filosofisk Klassiker Klub

Af Andreas Vinther Jensen

Filosofisk Klassikerklub er en samling af studiekredse for filosofistuderende, der ønsker at læse filosofiske værker i deres fulde længde i stedet for blot uddrag. FKK er derfor enunik mulighed for at 1) læse hele værker, hvilket vi ellers sjældent gør på vores studie og 2) at udfylde nogle af de "huller" der er i vores pensum. Vi har bl.a. læst følgende værker: Wittgenstein – Tractatus Logico-Philosophicus og Filosofiske Undersøgelser, Heidegger – Væren og Tid, Aristoteles – Etikken og Metafysikken, Popper – The Open Society and its Enemies, Schopenhauer – Verden som vilje og forestilling, Kierkegaard – Frygt og Bæven, Adorno og Horkheimer – Oplysningens Dialektik, Spinoza – Etikken, Nietzsche – Afgudernes Ragnarok.

Følgende værker vil højest sandsynligt blive læst på næste semester: Hannah Arendt - Vom Leben des Geistes, Simone de Beauvoir – Det andet køn, Hegel – Åndens fænomenologi, samt en gruppe der læser centrale tekster fra den analytiske filosofi.

Hvis du har lyst til at oprette en studiekreds, så kontakt Søren eller Nicolai på hhv. benmau89@hotmail.com og nicolai.knudsen@gmail.com. Følg med i FKKS aktiviteter på aula

siden ("Det Humanistiske Fakultet" > "Filosofi og Idéhistorie" > "Filosofisk Klassiker Klub (FKK)")

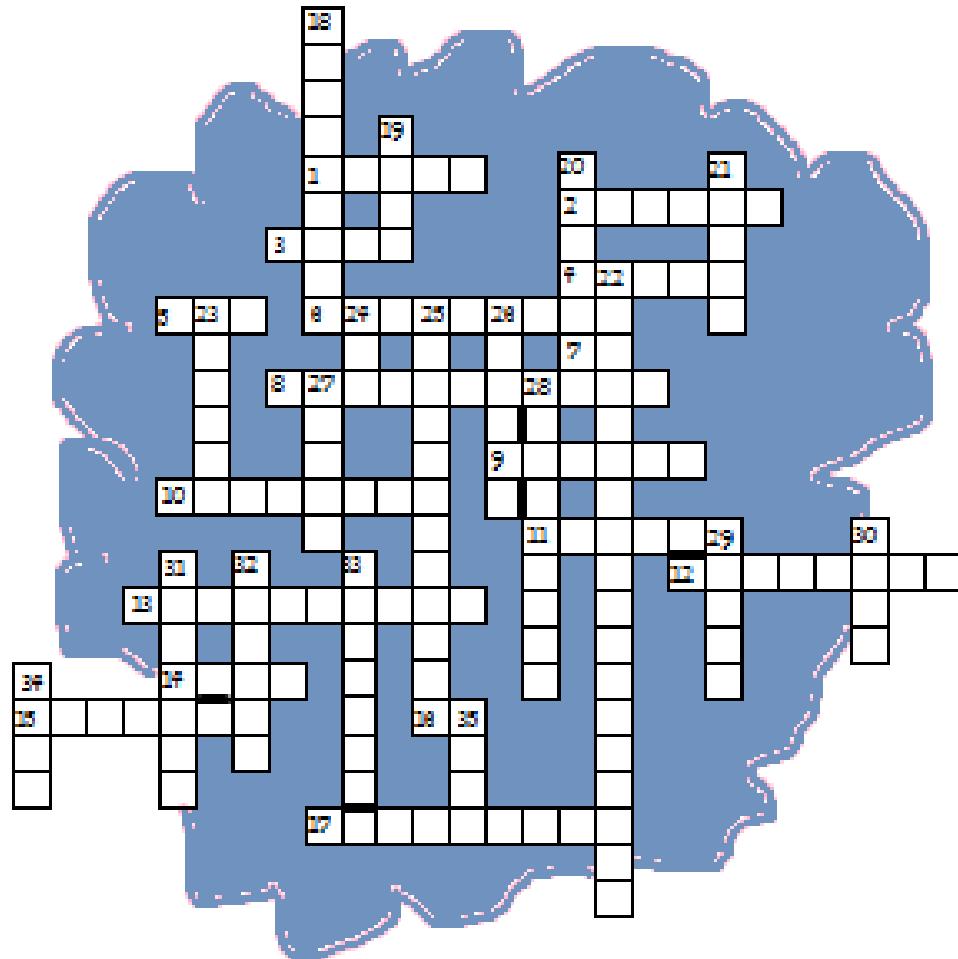
Quiz: Hvilken bys "Hauptbahnhof" er der tale om i busplanen?

KRYDS OG TVÆRS

af Cathrine H Gustafsson

Horisontalt:

1. Græsk ord for usædelighed, uguadelighed og ondskab (antonymt med arete).
2. Græsk ord for dygtighed og visdom (stavet bagfra!).
3. Efternavnet på filosoffen og empiristen (1711-1776), der bl.a. er kendt for sit billardeksempel og for noget med en gaffel.
4. Teori i familie med den kritiske tænkning med sin storhedsperiode i 1990'erne, bl.a. influeret af Eve Kosofsky Sedgwick (1950-2009) og Judith Butler (1956-).
5. René Descartes (1596-1650) ræsonnerer sig frem til sin egen bevidsthed med argumentet, populært udtrykt: "cogito ergo..."
6. 1. ord på den latinske titel af Ludvig Wittgensteins (1889-1951) eneste værk, der blev udgivet i hans levetid, hvis tema er at "trække en grænse for tænkningen, eller rettere – ikke tænkningen, men tænkningens udtryk." (forordet).
7. Fornavnsinitialerne på filosoffen Burtt (1892-1989), forfatter til The Metaphysical Foundations of Modern Physical Science.
8. Isme, der som panteismen hævder at Gud og verden ikke kan adskilles, men som teismen også hævder at Gud har selvstændig bevidsthed.
9. Termen "tilstedeværen" som den originalt bruges på tysk af Martin Heidegger (1889-1976) i Sein und Zeit fra 1927.
10. Efternavnet på den amerikanske politiske tænker med fornavnet Francis (1952-), forfatter til The End of History and the Last Man fra 1992.
11. Fra den metafysiske poet John Donnes (1572-1631) berømte: "No man is an..."
12. Efternavnet på den tyske filosof Ernst (1874-1945), forfatter af det kulturfilosofiske hovedværk Philosophie der symbolischen Formen.
13. Centralt begreb i antikkens etik betydende det, alle mennesker stræber efter, det højeste gode.
14. Begreb (tysk), der i Frege's meningsteori bruges om et udtryks mening

(modsat dets reference, på tysk betydning).

15. Græsk ord for modig.

16. Dobbeltkonsonant.

17. Hegels (1770-1831) 3. fornavn.

Vertikalt:

18. Byen, hvor flere generationer af tyske filosoffer har bedrevet kritisk teori. Det er også etternavnet på filosoffen bag bogen "On Bullshit."

19. Parmenides (f. ca. 515 f.Kr.) siger: "det ikke-værende er..."

20. Fornavn på den franske filosof (1930-2004), der i 2001 modtog Adorno-Prisen og kan siges at være grundlægger af "dekonstruktion."

21. Efternavn på Georg Edward (1873-1958), der hadede sit navn så meget at hans kone kaldte ham Bill. Sammen med Russell og Wittgenstein gav han Cambridge et analytisk præg.

22. Et mere hverdagsdansk udtryk for betegnelsen "inkommensurabilitet."

23. Navnet på en afrikansk filosofi for menneskelige relationer, hvor det etiske ideal er menneskelighed.

24. I det latinske udtryk "tabula rasa" ligger, som Locke (1632-1704) fremhæver, at mennesket ingen medfødte idéer har til at præge erfaringen. "Tavl'en er...?"

25. Efternavnet på Søren Kierkegaards (1813-1855) pseudonymkarakter, æstetikeren Constantin, der skriver Gjentagelsen, 1845.

26. Efternavnet på tænkeren (1906-1975), der i 1958 udgav Menneskets Vilkår med ordene amor mundi ud ad taknemmelighed, fordi "Jeg er begyndt så sent, virkelig kun i de sidste par år, at sandt elske verden."

27. Søren Kierkegaards mellemnavn.

28. Betegnelsen for de årsager som hele moralens og religionens områder ifølge Nietzsche (1844-1900) hører under.

29. Fornavn på den Lewis (1941-2001), der bl.a. er kendt for at udvikle sin teori om modalrealisme, hvor en given proposition er mulig hviss det er sandt i én mulig verden.

30. Efternavnet på Karl (1818-1883), der bl.a. er kendt for sin videnskabelige socialism. Har skrevet: "Filosoffer har kun fortolket verden forskelligt, det handler om at forandre den." (fra teserne til Feuerbach).

31. Efternavnet på den flotte fyr (1872-1970) på billedet på næste side.

32. Efternavnet på filosoffen Rudolf (1891-1970), logisk positivist, kendt

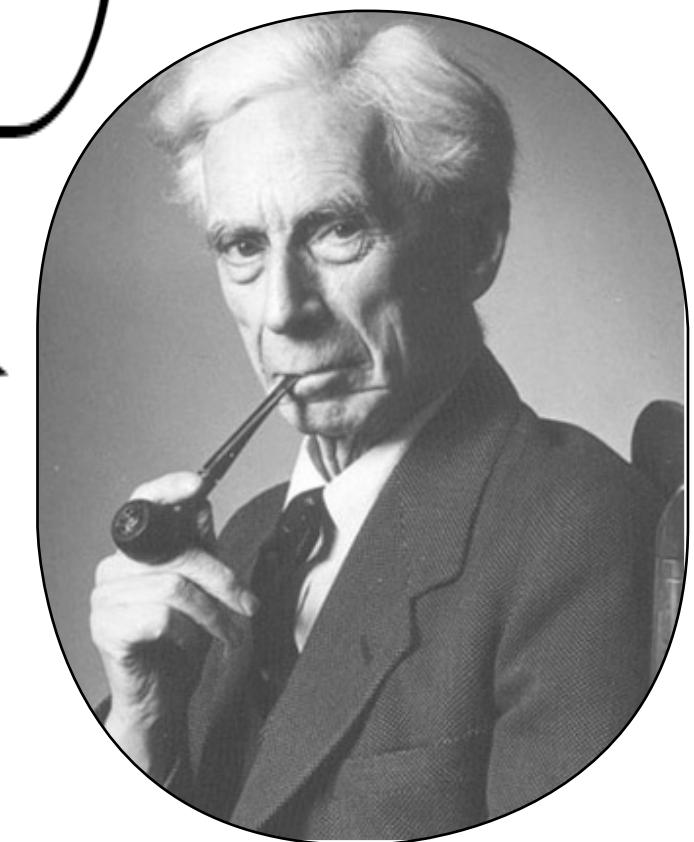
for verifikationsprincippet: at alle udsagn, der ikke kan be- eller afkræftes empirisk er klamme meningsløsheder.

33. den slags definition i den traditionelle logik, hvor der i modsætning til realdefinition og væsensdefinition gives en brugsdefineret ordforklaring.

34. Fornavnet på den britiske filosof Wollstonecraft (1759-1797).

35. En tautologi er altid ...

Doxa #41 er
dælme gedigent
læsestof!

ONORA O'NEIL - INTERVIEW

af Alexander Heape

AU fik d. 26/11 2010 æren af at præsentere Baronesse Onora O'Neill, der til årets Hartnackforelæsning talte om ytringsfrihed og kommunikation i moderne medier. I den forbindelse scorede Doxa et interview på en lille halv time med den fornemme dame, der dog viste sig ikke at være helt på forkant med de mest moderne medier. Det samme galdt nu for intervieweren.

Hello Ms. O'Neill. Thank you for joining us today.

Excuse me. Do you mean to say that your little "gadget" will record this?

Actually it's not mine. I'm not really sure how it works so I'm just pressing the only button that looks like "record".

How amazing.

Absolutely. But anyway, thank you for taking your time to talk to us. I had some

questions about the topic you talked about in your lecture today but I think you more or less answered them all in the discussion, so I thought I'd ask you some questions which might relate more generally to your writings and your opinions on current topics.

From what you said in your lecture I got the impression that one of the things you consider essential to our communication in public is trust.

Yes it is, but it's also symbiotic because our communication has to be rightly structured if it is to enable the placing and refusal of trust.

Ok. But if trust is so important to communication in general, then an obvious question would be, "What is trust?" and "How do we recognize it?".

I think one thing is that we have quite a confused discourse about trust at present. Some people are talking about attitudes: "Do I have a trusting or mistrustful attitude to other people?" and that is of course what all those polls produce, I'm sure in

Denmark too, remarkable evidence of the sort. But they are very generic. They ask people things like: "Do you trust journalists?" or "Do you trust politicians?". If somebody asked me a parallel question, for example "Do you trust fishmongers?" I would say, well, some but not others. It depends whether the fish smells fresh or whether it doesn't smell fresh or whatever it might be. I would say that that already tells us that attitudes are only one part of the evidence. The second part of the evidence is what people do. When I was giving lectures on trust

there was a lady in the audience, it was at a hospital and she was in a wheel chair, and when she got the microphone she said "I don't trust surgeons and what is worse is that my operation has been postponed for three weeks!" and I thought, how do I answer that? Should I say "Well, you must be very pleased that your operation was postponed if you don't trust surgeons"? But I think what she meant was: "My attitude is mistrusting but what I am going to do is to have my operation", so in another sense she did place trust in the surgeon. So there's the attitude and there's the action, and the third thing is the judgement we make. I think the judgement is actually the most revealing thing to

focus on because the judgement is where you see that actually, we don't ask all these generic questions like "Do you trust teachers". You ask "Would I trust this teacher to teach six year-olds to read" and the answer might be "Yes, she's very good at it". Do I trust her, however, to drive the school minibus? Maybe not, maybe she's a terrible driver. So judgement is where we look at evidence and discriminate and we come to conclusions and I think it's really more important to enable judgement than to look at generic attitudes.

Are you familiar with the Danish philosopher K.E. Løgstrup?

I'm not really. Tell me about him.

Well (siger intervieweren og tanker på hvad han nu har rodet sig ud i) one the things he talks about is that you can consider trust a necessary condition for people to even live together. For instance, a lot of political philosophy focuses on laws and agreements as a kind of social contract. One of Løgstrup's points is that the social contract only makes sense if people actually trust that others will in fact uphold the agreements of the contract.

Good. I now have a source for the regress argument as I call it, the regress argument being: None of

these formal systems of contract, systems of accountability, systems of regulation, stand on their own feet. They all make sense only if we can trust them. One of the reasons in my view that the introduction of more and more complex regulatory systems and systems of accountability has not worked well is that people look at them and think "Well, I can't tell whether that means that people are more trustworthy if they've had to sign this code or had this training or do this financial operation, what do I know?", and they don't find it helps them. So ultimately, in order to have contracts and social relations you have to presuppose some trust or you get into a vicious circle or regress. So I

agree with him wholly.

Ok. Another thing you focus on in your book "Bounds of justice" is the notion of transnational justice as opposed to international justice and that we should pursue the former. A pessimist might read your book and argue that the notion of transnational justice is appealing but ultimately unrealistic, that it is a condition we will most likely never arrive at. Should we pursue transnational justice because it is a real, attainable goal or is it our duty to pursue transnational justice whether the goal is attainable or not?

Well of course there are a number of political philosophers now who think straightforwardly that our goal is to pursue transnational

justice, cosmopolitan justice, and that boundaries are irrelevant. I think they are making a mistake. My own take is that the reason it is important not to think in terms of international justice is that it forces us to think that there is domestic justice and then there are relations between states. That's too little. We have to think about a wider range of things and we also have to think about a wider range of powers. The traditional view was that there are individuals and then there are states. Of course, we know that there are many other institutions, intermediate institutions, but we also know that many people live in failed states and rogue states. I think the international framework is in some ways unhelpful as a framework for thinking about the variety of things that can happen, but I'm quite realistic about thinking that states are some of the most effective agents where they're effective (and I obviously don't mean Somalia). But where they're effective they're tremendously important so I'm not one of those cosmopolitans who believes we should abolish boundaries. I think that bounded states, or some of them, are probably among the most effective institutions we've got. In that respect I suppose I disappoint both my transnational justice friends

who think we should abolish the state and I disappoint the realists in the old fashion sense who think that only the state is relevant. I don't know if you read a paper I wrote called "Agents of Justice"? It's in one of Thomas Pogge's books. Pogge is one the main proponents of transnational justice. I think there's plurality of agents of justice, ranging from individuals and states through to all sorts of institutions, public institutions, but, also, I think we have to recognize that some corporate powers and some NGO's are very great powers in certain ways and it matters a lot whether they seek justice.

So does that mean that if we think in Hegelian terms that history is the evolution of reason, we are being too optimistic?

I would say nothing is guaranteed and we do know that in the past things have gone backward at times. Of course, and this makes me a Kantian rather than a Hegelian, Kant thought he could not see the destiny of history and that things might go backwards. When one reads Kant's essays on history he has these metaphors where he talks about different takes on history. Some people take a millennial view. They're the Hegelians who think

that everything is getting better and better, that progress is happening and is immanent in history. Some people are Sisyphesians, they think it's all rolling back down. And some people whom he calls the Ab dorites think it's like this [Ms. O'Neill illustrerer energisk ved at tegne stejle kurver i luften] and the Ab dorites are so called because the road from Athens to Abdorra went up-and-down and up-and-down. Wonderful bits of terminology that Kant uses at times, and I think that his point about history is actually good. Even if you look at a fairly long series of events, you would be very hard put to claim that the history of the human race is one of progress or it's one of decline or up-and-down. So he concludes from that that we can't say that things are getting better and better but we can say that we have a duty to try to make them better, which is quite nice. It's a matter of hope and duty, not of prediction.

In your book "Bounds of Justice" you also mention what you call "genuine legitimating consent" as opposed to merely formal consent. Genuine legitimating consent seems to imply a minimum of information and insight into what people are asked to give their consent to. At the moment there's a lot of talk about how we should deal with the economic crisis. In Britain where

you're a member of the House of Lords, the government has proposed austerity measures in forms of, for instance, financial cutbacks on public education. Do you think that threatens people's ability to acquire the insight and information needed to give their genuine legitimating consent?

It depends what to. I did do a book on informal consent but mainly in medical and research contexts a few years ago. I think we have expected far too much from consent transactions. A consent transaction, of course, is always in a specific context and it has to have some information. So if you say to me "Would you like a piece of cake?" and I say "Well, is it chocolate or vanilla" and you say "Chocolate cake" I can say "Fine, that's enough information" and I can have the chocolate cake. A consent in medical contexts is much more difficult because the content is very hard and what has tended to happen is that we have increased and increased our conception of what is the quality and quantity of information that must be given and grasped to a completely unrealistic level. The consequence is that in practice we go through formalisms of consent. I expect you've seen an American sit-com where you hear one doctor shouting across the emergency

room to another “Doctor, have you consented her?” as though it was something we did to other people. Of course, there’s a horrid truth in that. Very often a doctor comes and says “Sign here!” and you do it thankfully. So when I say “genuine legitimating” I don’t mean as much information as possible. On the contrary I believe that trying to provide as much information as possible is probably very confusing for the person who has to consent and not a way of respecting them even. All these fantasies about fully informed consent is just that: fantasies. Now, in a context like the cuts in education funding I think a very good thing would be if people first tried to grasp what the cuts are and tried to communicate what they are. I’m watching the student demonstrations, continually saying, and I’m sure it’s said honestly by all sorts of students from poor backgrounds, “This would make it impossible for me to go to university”. If you look at the provisions they are much more generous to poorer students than the present provisions. You pay nothing while you’re at university. You only start repaying the loan when earn over the national average wage and then you pay a fixed amount. At present you pay once you reach £15,000,

it will be £21,000. Furthermore, if in your whole life, you never earn over £21,000, suppose you become an artist, you never repay anything. In effect, for those who have less money, education is free. I don’t think it is poorer students who are going to suffer from this new system, I think it is students who expect to earn quite a lot. Once again, you have to ask “Why is this complaint happening?”, and people are often saying that it would be so much better to have a graduate tax. What the system is actually proposing is not a graduate tax because then you cannot tax people who work in another jurisdiction: people who work abroad or European students who get a loan from the British government and return to their own country would not pay anything, so that’s why it has to be a loan. I think the Brown Report [red. en rapport til Parlamentet vedr. finansieringen af højere uddannelse i Storbritannien] is absolutely correct that it has to be a loan. So what’s wrong with it? What’s wrong with it I suspect you’ll know, not when look at the student side, but look at the university side: Will universities be able to keep going? How many might go bankrupt? How many mergers? The money is going to very differently distributed. For the first time, part-

time students will be eligible for loans. How many people will shift to part-time? How will it work, and this is a detail I have yet to fully understand, for those universities with very expensive subjects mainly medicine and science. They will get extra government money. People say “Oh, it will be so bad the humanities”. Is that clear? I think it will, but I’m not sure yet. I think the first thing for the protesters is to work out what’s proposed. And by the way, I’m not a supporter of the government.

So basically, the argument that these kinds of measures will divide society into people who know and people who don’t is not on?

There’s lot of divisions between people who know and people who don’t in particular contexts, but this idea that it will draw a binary line seems to me implausible. It might be that more people choose to study part-time but that’s quite a difficult calculation too. If you study part-time maybe it would be more economical to concentrate it, I don’t know. It’s a choice people have to make.

Another thing, if we change the subject from current politics to you, is that you’ve had the privilege to study with John Rawls.

Obviously, a lot of us are very impressed with John Rawls and his importance can hardly be overestimated. Maybe you can say a bit about what he was like and what you learnt from him. How was he important to you and your development as a philosopher?

He was a very, very scrupulous teacher and a very scrupulous reader of other people’s work. If he lectured on Sidgwick or Mill he would be extremely careful with their arguments and he was equally very respectful of his students’ arguments. I sometimes felt like “That book is ready!” and yet we would do a seminar on a chapter and he spends ages thinking about the criticism we provide; he should publish it. He did eventually publish it.

You’re thinking about “A Theory of Justice”?

Yes, and of course, some of the criticisms were in fact quite good, but some were really very shallow, and he took them all seriously. But it was a fault on the right side. He was a very generous reader of other people’s work. One thing that was striking was that he was obviously a very serious student of Kant for many many years and yet, in his

lifetime, he published only one essay on Kant which is “Themes In Kant’s Moral Philosophy”. He read Kant very deeply. So he didn’t really write much on the history of philosophy but he taught it a lot and he was very scrupulous with it. It’s curious, I learnt most from him before I started writing the thesis. You know, the American system is that you have two years where you do general work, preparing for the thesis. And then, when I was writing the thesis, he didn’t really think it necessary to see me very often. I might have seen him three times whereas I see my research students every two to three weeks. These are more regimented times.

You felt a bit left on your own maybe?

I was left on my own and, you know, I went to seminars a bit and I wrote. I was in London when I was finishing up and I sent him the thesis, because you had to get approval to submit, and he never answered. Finally, I sent him a telegram, those were still in the days of telegrams, saying “Please advise whether thesis ready to submit” and he emailed me back saying “Thesis fine. Submit”. But he was a very nice man.

I did write a thesis under him on

Kant which actually a number of people did, then and later. At the time I did it, Tom Hill and Bob Schulz did it, and some time later people like Barbara Herman and Christine Korsgaard, Andrews Reef, really, a lot of people wrote on Kant although he [Rawls] didn’t publish on it much. That was important. You see, at Harvard at the time, Robert Nozick was there. He was, of course, newly appointed and I did Nozick’s seminar “Models of Rational Choice” and I found all that quite intriguing and neat. I wrote an essay on how one might think about doing interpersonal utility comparisons and he said “That’s really very nice, you must publish it” and I thought “Oh my God, no no, that’s not what rationality is about!”. So back to Kant. It was very much within the dynamics of that Harvard department, way back in the late sixties, that I put my flag rather clearly on the side of the instrumental-rationality-is-not-enough people. And then, as time went on I suppose, I, like many people, I observed that Rawls kept changing the justificatory framework while keeping the substantive theory of justice the same. So as we go from theory to political liberalism he is really talking about quite a different mode of justification and

the conception of public reason comes much to the fore, where it had been reflective equilibrium before that. Naturally, I think my interest moved via some interest in Rawls’ pattern, the development of his work, and then I began to focus more on his approach to justification and how it looks in “Theory [of Justice]”, “Political Liberalism” and indeed “The Law of Peoples”. I have to say that the one work which was, I think, a disappointment to me was “Law of Peoples”. In a sense, I shouldn’t have been disappointed because it was quite clear in theory that he takes the bounded state as the unit within which justice happens. But people, including me, have sort of not thought of it that way. He just says that he does it for simplicity. But actually, when you think of it, it substantively shapes his theory, and the problems began to show up when he went to talk about international justice and he ends up proposing very much the institutions of 1945-48.

Maybe we’re digressing a bit here, but it’s an interesting point to pick up on. On the one hand, that seems a fair criticism, but you might ask ‘How is it possible not to import some kind of notion of a societal structure into your conception of what is good and right?’

I think it’s a question you do have to ask but Rawls’ assumption is that we are talking about a bounded society whose citizens enter by birth and leave by death that is also liberal and democratic. I make two different criticisms of that. One is that the actual boundaries of political units are not as impervious as that. That’s a familiar point, that boundaries are porous to trade, to ideas, to goods, to people, to money and, of course, their porosity has altered greatly in the last 40 years. That’s one point. The other is that liberalism and democracy are in a way something we might try to justify rather than presuppose. Because he has, in a way a, quite a Hegelian take on justification, I’m not sure that he wouldn’t say that this is how you achieve your coherence. Unfortunately, if you let in societies that are not liberal democratic the coherence won’t be there. The thing is, justification is tough and one gets the distance one can. But I think that perhaps the assumptions are marked by a mid-twentieth century view of things. If one thinks about the United Nations, how few states there were and, although empires were crumbling, how much of the world was part of the fading British, French and Dutch empires or

indeed the strong American, Soviet and Chinese empires. The Security Counsel is maybe a good image of that. I accept that the Security Counsel needs to reflect the realities of power but that's why it now needs to change and to have, probably, the BRIC countries [Brasilien, Rusland, Indien og Kina] as permanent members, maybe the EU as a permanent member too. You can't, as it were, do what a security counsel has to do if you have democratic membership. Curiously enough, I was listening to exactly this in a short debate in the House of Lords yesterday or the day before yesterday. The British government is strongly behind the seats for Germany, France and the BRIC countries, the EU is perhaps a further step. Of course, there are those who don't want it because, while we have a possibility of electing Cameroon, they can be bought. And that's what happens. Reform of international institutions is desperately needed and desperately hard.

Ok. Another question that perhaps relates to political philosophy in general, perhaps also with regard to what we've been talking about so far: In public communication, if we are going to have agreement on the policy of our institutions then it's very important that people actually understand each other.

Also, with regard to principles and the way they guide us in public behaviour it's very important that people actually understand the principles that they act on. What would you say to a criticism like Kripke's of Wittgensteinian rule-following, that people don't necessarily have any reason to believe that they know the meaning of the words they use or the principles that they act on?

I see it as a point about the radical indeterminacy of interpretation. When it comes to the level of political activity I think that things are probably a bit less open, but you're right, when push comes to shove, when it pinches, people will often fall back and say "No, I don't interpret it that way" and that's a genuine difficulty. I don't think that we have more than the battery of techniques of persuasion and reasoning that we have, which often fail. So no, it's clearly the case, and by the way, it was a Kantian point before it was a Wittgensteinian one, that no principle is self-interpreting. If you go the beginning of the schematism he says that we cannot have rules for the interpretation of rules. The openness of concepts and principles is ineliminable and at that point you have to say "Let us hope we have a bit of agreement or we won't have communication at all, let alone substantive agreement". So

it's not a very satisfactory answer is it, but that's where it is.

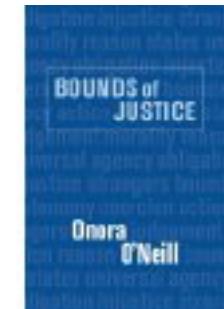
So maybe that relates to what we talked about regarding trust?

Yes, and in fact, when we talk about those with whom we share some language, and we don't have to share it in a very detailed way, we will have an enormous amount of commonality in how we interpret various concepts and principles. We won't eliminate indeterminacy, full stop! That's the way things are.

A final question. Do you have any advice for aspiring philosophers?

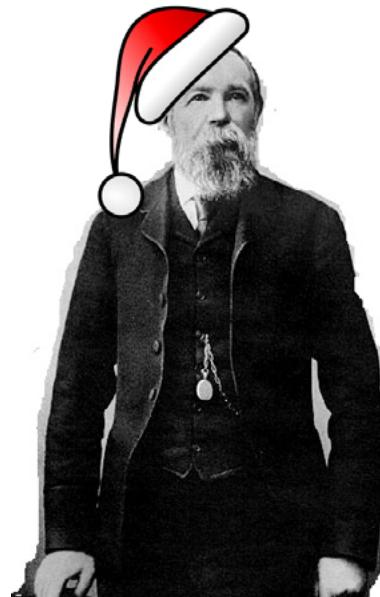
Oh. When people ask you to teach things that are on the edge of your competence, do it. I learnt more by being given assignments I didn't much want. I think my life might have been very different if it hadn't been that in my first job I was told "Would you do the fourth-year seminar on "The Critique of Pure Reason"?". I thought "Oh my God!", but after doing it for three years my relationship with "The Critique of Pure Reason" was improved. But I think the students' relationship was improved too... You teach things and you think "Why am I teaching logic, why am I teaching

epistemology, why am I teaching philosophy of law" or whatever it might be for you, but actually, do it. Opportunities are not threats in being made to do things that are on the edge of your competence.

Quiz: På hvilket pizzeria er nr. 41 en snehvide?

KOMMUNIST KRAVLE- NISSE

KONKURRENCE: BREVKASSEN MÄGLER ET NAVN

DOXA's nystartede brevkasse mangler et navn. Har du et godt forslag, som indfanger den altomfavnende verdensvisdom, som udtrykkes i brevkassen, kan du vinde et møde (reallife!) med oraklerne, hvor du får mulighed for at få gode råd samt vejledning til dit liv over en (af DOXA) betalt øl i fredagsbaren.

Giv dit bidrag via diskussionstråden på AULA under navnet "Navnekonkurrence til brevkassen".

(Husk at man skal tilmelde sig DOXA på Aula, for at kunne deltage i forummet.)

Quiz: Hvilken bog er s. 41 fra?

DOXA HYLDER

Philosophish
- dehn